

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželno.

Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Preuravnava našega c. kr. kmetijskega društva.

V pondeljek dne 11. februarja t. l. bo de občni zbor našega c. kr. kmetijskega društva razpravljati preuravnava društvenih pravil na podlagi načrta, ki ga je sestavil poseben odsek 11 udov. — Dasi je naše društvo najstarejše v deželi, ker deluje od ustanovitve, to je od 4. junija 1765. l. nepretrgoma že dobrih 135 let, so vendar njegova sedanja pravila novodobna, sestavljena po predlogu sedanjega predsedništva tako, da odgovarjajo kolikor sedanjim zakonom o združevanju, toliko tudi razmeram in potrebam sedanjih dobe. A nekaterim nezadovoljnim ne niso po godu, in zato so sprožili v lanskem občnem zboru ono preuravnava, ktera je do zdaj že dozorela do dovršenega načrta in za ktero je zagotovljeno že lepo število privržencev. Zato bode dobro, da poizvemo najprej, od kod izvira, kakšna je in kaj namerava doseči ta preuravnava; potem bomo lahko sodili, ali nam je glasovati in sploh delati za njo, ali pa proti njej.

Nabavljanje kmetijskega blaga, umetnih gnojil, modre galice, žvepla itd. potom skupne naročbe je dalo povod poedincem, da so začeli nejevoljo vzbujati in gojiti v društvu; in ti poedinci so našli prijateljev, ki so zopet iz drugih bolj osebnih razlogov širili nejevoljo in slednjič so se prvi z drugimi združili in so si znali pridobiti večino, med ktero pa morda znameniti del ne ve, da v nameravani reformi tiči vse kaj drugega, kakor blagor društva in napredek našega kmetijstva. Naravno je, da kdor sam kupčuje s kmetijskim blagom, kakoršno naroča naše društvo v prilog ne samo svojim članom, ampak vsem kmetovalcem v deželi, ne more biti vesel takega delovanja, in naj je še tako tacega in blagotvorno za deželo in njene poljedelske prebivalce. Jasneje ne moremo za danes govo-

riti o tej stvari in če zapreči prihodnji občni zbor nameravano preuravnava, bomo tudi potem molčali, ker nam gre samo za stvar in prav nič za osebe.

Če primerjamo dosedanja pravila nasvetovanemu načrtu, posebno če samo površno prečitamo utemeljevanje v dotičnem poročilu, bili bi skoro zapeljani soditi, da so nasnovane premembe Bog ve kako modre in naperjene edino le v to, da pospešijo nagli napredek in razvoj našega kmetijstva. Pazneja presoda pa nas dovede do vse drugačnih posledic.

Bistveni premembi v novih pravilih sta samo dve, a ti sta jako pomenljivi: Po § 19. dosedanjih pravil vodi in opravlja društvena opravila glavni odbor, obstoječ iz društvenega predsednika podpredsednika in iz odbornikov, katere volijo oddelki; ti imajo po § 20. pravico voliti po enega odbornika za vsacih 15 svojih pravih udov. — Po § 18. novega načrta pa sta vodstvo in uprava društvenih opravil izročena osrednjemu odboru, obstoječemu iz predsednika, dveh podpredsednikov, iz odbornikov, kateri so izvoljeni od občnega zbora, in iz predsednikov društvenih odsekov. — Če obvelja to določilo, ostane naša deželna stran skoro brez zastopnikov v osrednjem odboru, ali pa bo morala to zastopanje prav drago plačevati. Evo razlogov! Goriško mesto šteje lepo število članov v kmetijskem društvu; — tem je gotovo najprijeležiše obiskovati društvene zборе, in zato so tudi pri vsakem zborovanju mnogobrojno zastopani. Večji del deželne ravani je po železnicah v najprijeležiši zvezi z mestom in zato ne prizadeva njenim članom deležba na občnih zbora niti posebne zamude, niti občutljivih stroškov. Zato vidimo, in ne more biti drugače, da je na vsakem občnem zboru neprimerna večina deležnikov iz navedenih deželnih delov.

No, in ta večina bi volila nekako nedoločeno število odbornikov. Mari smemo po dosedanjih skušnjah pričakovati, da bode segala tudi po naših ljudeh ter skrbela za to, da bodo vse deželne strani primerno zastopane v osrednjem odboru? Pogledimo, kako je sedaj naša goriška okolica, katera je z mestom združena v en oddelek, zastopana v glavnem odboru! Naj govore imena: Cristofoletti, pl. Gironcoli, dr. Marani, Nigris, dr. Venuti, dr. Verzegnassi, Devarda, Lippizzer. — V enakem zmislu kakor zdaj goriški okolici, volili bi se potem zastopniki celi naši deželni strani. — Seveda bi nam ostali potem še predsedniki naših kmetijskih oddelkov, kateri bi bili kot taki tudi udje glavnega odbora. A pomislite, da bi morali ti iz Bovca, Kobarida, Cerknega, Tolmina, Sežane itd. prihajati k sejami v Gorico in po § 30. novih pravil bi bili »udje osrednjega odbora, ki so sprejeli imenovanje, obvezani redno prisostovati sejami in sicer na lastne stroške«. Kaj menite, koliko bi se dobilo tako požrtovalnih mož, kateri bi hoteli po 10—12 in morda še večkrat na leto iz Cerknega, Bovca itd. na svoje stroške prihajati v Gorico, da bi kot odborniki izpolnivali svojo dolžnost — a med tem vsakrat 3 dni zane-marjali svoje družine in zasebna in morda tudi druga opravila? Ako bi hoteli slabo misliti, morali bi soditi, da tiči v navedenem določilu § 18. načrta novih pravil zloben, našej deželni strani nasproten namen.

Druga bistvena prememba meri na razcepljenje društvenega delovanja po odsekih, kateri bi imeli nekako samoupravo, ker bi imeli svoje plačujoče člane in bi se lahko uravnali po svoji volji in celó — kakor pojasnjuje odsekovo poročilo — društva z lastnimi pravili. Vsak okraj bi imel svoj odsek, kojega člani bi imeli v odseku iste pravice, kakor pravi društveni člani: dobivali

bi poljudne poljedelske spise, katere bi izdajalo društvo po potrebi in po svojih sredstvih in plačevali bi po 2 kroni letne udnine. Ti odseki bi bili v osrednjem odboru zastopani po svojih predsednikih in bi imeli sicer enake pravice in dolžnosti, kakoršne imajo odseki (podružnice) po sedanjih pravilih; zraven tega pa bi še morali upravljati lastno premoženje, ali denar od eventualnih podpor, predlagati osrednjemu odboru vsako leto poročilo o svojem delovanju in računu o porabi svojega premoženja in prejetih podpor ter skrbeti za nabavo poljedelskih potrebščin. — V tem grmu tiči zajec. — Ta del društvenih pravil ima jako zapeljivo lice. Uravnava podružnic z malo da ne samosvojim delokrogom in omogočenje, da se z neznatnim letnim doneskom 2 kroni lahko vsak kmetovalec udeleži vseh dotičnih pravic in dobrot, — to je nekaj, kar vleče, kar se prikupuje. A v istini pomenja vse to razdrobljenje moči, razcepljenje delovanja in kar se tiče nabave poljedelskih potrebščin, kakor umetnih gnojil, modre galice, žvepla i. d. pripušcanje odsekov špekulacijskim spletkam tistih trgovcev in kupčijskih posredovalcev, katerim so skupne naročbe kmetijskega društva že davno najhujši trn v peti.

Če se ustanove taki odseki, kakoršni so nasnovani po načrtu novih pravil, bomo imeli 13 društev v glavnem društvu in v zadevi nabave kmetijskega blaga bodo naši kmetovalci prav gotovo veliko na slabšem kakor zdaj; kajti zdaj naročuje društvo blago v velikih množinah, ter si prizadeva dobivati je po najzmernejših cenah in je po istih cenah oddaja svojim naročnikom — pristno in nepokvarjeno in v tem oziru popolnem zjamčeno. Če bodo pa odseki sami skrbeli za nabavo, bode prvič delo pomnoženo, drugič blago po zasebni špekulaciji podraženo im jamstvo za pristnost in zanesljivost blaga zelo dvomljive ve-

LISTEK.

Samoljubna ničemurnost.

Češki: V. Kosmák.

II.

(Konec.)

„Danes je vsaj dokazala vaša Metka, da jo nobena v vasi ne doseže v lepoto!“ Končala je svoj slavospev. „Lepo vas prosim, kaj ste pa dali za to jopico?“

„O ta je draga“, se je hrupila mati. „Uganite!“

„Moj Bog, kako naj uganem; saj se niti ne razumem na take stvari, in niti videla je nisem prav dobro.“

„Metka! Prinesi ženi jopico!“

In Metka jo prinese tako ponosno, kakor nosijo mladi dijaki izvrstno spričevalo.

Beračica tleskne z rokama: „Jej menejčica, to je krasota! Ko bi bila tako dekle, kakor vi — pol leta bi ne jedla, da bi le mogla kupiti tako majko.“

III

Zazvonilo je k blagoslovu. Tedaj se poslovi Čučlja in gre v vas; ali ne v cerkev, ampak naravnost k Jermanovim.

Franc je oblekel naglo jopič ter tekkel „ministrirat“. Metka se je našo pirila spet z jopico ter počasi stopala po vasi, ponosno kot pravica. Roditelja pa sta šla pobožno za njo.

Čučlja potrkla na lahko pri Jermanovih in vstopi s sočutnim obrazom: „Gospod Bog vas utolaži, dobri ljudje. Ali je res, zlata tetka, da se je pone-srečila vaša Lina?“

Jermanova se nekako nevoljno otrese: „Kaka nesreča pa? Malo si je izvila člen, to je vse! Ljudje pa napravijo iz tega takoj, kakor bi bila že na pol mrtva.“

„Samo člen si je izvila in nič drugega?“ čudila se je beračica. „Zahvaljen bodi Bog! Mislila sem, da si je najmanj nogo zlomila, pa sem letela kar brez sape, ker jo imam tako zelo rada.“

„A kdo pa je že naklepetal te stvari?“ srdila se je Lina ležeča na postelji.

„Ne vem; ali po vsej vasi govore: da so nekda prinesli Lino na pol mrtvo domov in da je moral bajé Strojec k njej. — Pri Krivčevih so kar iz sebe radosti; pravijo, da se je neki Lina zato razsrdila, ker ima njih Metka lepšo jo-

pico; in da od srditosti niti na pot ni gledala, ko je šla iz cerkve domov in da se jej je pri tem to primerilo.“

„Ali naša Lina da bi se srdila za to?“ zasmee se Jermanca. „To bi bilo pač vredno! Ko bi hotela imeti lepšo jopico, bi si jo bila lahko kupila, in to še več kot eno — saj imamo dovolj denarja — hvala Bogu! Ali ona ni taka gizdavka in noče trositi toliko denarja za grešno telo! Ali, dasi tudi ima cenejšo jopico, nego ta Krivčeva ciganka, vendar dobi prej ženina, nego deset takih Metkic.“

„Božja resnica, zlata tetka!“ pritruje beračica. „In da bi vedela, kako težavo je prišla k tej cunji, saj je to vendar le cunja...“

„Seveda!“

„Lejte, vsi stiskajo, niti jedi si ne privoščijo; jedva da ne civkajo za lakoto — samo da bi mogli kupiti kako cunjo tej ničemurni deklini.“

„Kaj pravite, da so rajši gladni?“ pozveduje Jermanca.

„Da, skoro da! — Le pomislite, draga tetka, danes je vendar božji praznik, pa so imeli za obed — proseno kašo!“

Jermanova sklone roke in pogleda pobožno kvišku: „Moj dobrotni Bog, in ti moreš še gledati tako ošabnost?! Taka beračija: še jesti nema kaj, ali našopir-jena pa mora biti bolj nego kmetova hči!“

„Božja resnica!“ pritrdi jej beračica. „Potem naj se Bog ne srdi na nas in nas ne kaznuje! O ta močna zarja ne kaže nič dobrega!“

„Se ve da ne! Gospod Bog nas varuj! — Kako pa, ali ste že kaj jedla?“

„Nič, zlata tetka, samo žlico prosene kaše pri Krivčevih.“

„Čemu pa hodite k taki beračiji? Ali ne morete priti k nam? Pri nas do-bite mesa. Počajte, takoj vam ga prinesem.“

V cerkvi pa je pela Metka hvalospev angelski: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji dobre volje“. Ali njeno srce pa nikakor ni imelo dobre (svete) volje; ni se uklanjalo ro-jencu Odrešeniku, nego gizdavosti in „pa-radi“. — In pa Jermanca in hči, pa stara — hinavska, podpihavalna — beračica: ali so bili ti dobre, svete volje? — „Preklet je podpihovalec in dvoje-zičnik; kajti napravi zmešnjave med mno-gimi, ki v miru živé!“

ljave. Zato imamo mi za vse te pravice in dobrote, katere se nam ponujajo z samoupravnimi odseki, gluha ušesa ter pravimo: Trimemus Danaos et si dona ferentes. Na občnem zboru pa hočemo složno glasovati proti vsaki preuravnavi društvenih pravil in če ne zmagamo, se še dalje na pristojnem mestu potezati za to, da ne obveljajo taka pravila, po katerih bi se celi naši deželni strani učinila občutljiva, trajna krivica. In ako bi tudi to nič ne pomagalo, potem bomo že vedeli, kaj storiti.

Majhna reč — velika reč.

II.

Druga reč, ki je majhna, pa vendar velika, je izrek: „Učitelji med ljudstvo!“ Zakaj se je ravno sedaj to poudarjalo, zakaj se ravno sedaj kliče učitelje na pomoč? Bil je čas, ko se je „Soča“ besno zaganjala v učiteljski stan, ga sramotila in poniževala — le ker so se nekateri zamerili njenemu uredniku. Sedaj jih pa kliče, vabi in prosi: „Pomagajte, gasite: gori!“ Kaj pomeni to? Vgledimo se v to misel in videli bomo, kakšen namen imajo „naprednjaki“ pri tem početju.

Učitelji so poklicani, da podučujejo in vzgajajo mladino v dobre ljudi, zveste državljanke, verne kristjane. To tudi v čini njih izpolnjuje — le kukavice se izneverijo temu poklicu. Kot taki prihajajo v dotiko z otroci, ki bodo nekaj sestavljali človeško družbo, se stariši, ki sedaj zavzemajo prostor odločilnih faktorjev v socialnem življenju. Ta opravke daje učiteljem velik delokrog, ki pa ni tako brez vsake odgovornosti, kot bi kdo mislil. Na ramah učiteljev sloni odgovornost, kaki bodo prihodnji ljudje, državljanji in kristjani. Odvisno od učitelja je, ali je ali ni kos svoji nalogi, ali to izpolnjuje kakor zahteva od njega to njegov stan in postava. Ni dolgo od tega, kar je ministerstvo naročilo učitelstvu, naj ne skrbi samo, da bodo otroci znali brati, pisati itd., ampak da bodo tudi moralno dobro vzgojeni — da ne bo toliko hudodelcev. Čemu daje država učiteljem ta opomin? Žalostna statistika malih in velikih hudodelcev, ki se množe od dne do dne in ki groze uničiti človeško družbo! Spoznalo je ministerstvo, da, od kar je šola brezverska, od kar vlada v njej „liberalizem“, da gre vse na slabše. V omenjenem ukazu naroča tudi ministerstvo, naj učitelj v sporazumljenju z veroučiteljem — duhovnikom — potrebno ukrene, da se doseže zgornji omenjeni smoter. Vprašamo: ali niso učitelji izpolnjevali tega do sedaj? Gotovo — vsaj pri nas — delali so javno in zasebno v sporazumljenju z dušnim pastirjem, katerega so podpirali v njegovem delovanju v in zunaj šole, dobro spoznavši, da to, kar jim nalaga njihov stan, ni nič drugega, kot del dolžnosti, ki jih ima duhovnik proti izročnemu ljudstvu, dolžnost: učiti je vsega koristnega za časi in večni blagor. V spoznanju te svoje dolžnosti bili so prijazni z dušnim pastirjem, ter ga podpirali v njegovem delovanju — nasproti pa tudi duhoven učitelja v njegovem delovanju. Tako je v medsebojni ljubezni vspevalo lepo delo prosvete in omike in doseglo se je velikih uspehov.

Pa kjer ljubezen kraljuje, se satan ne raduje! Naprednjakom ni bila všeč ta medsebojna vzajemnost in skušali so jo skaliti, da so v motnem vjeli tudi zá-se kako — ribo. Začeli so tedaj učitelje zmerjati in zasramovati ter jim očitati: „farovžki hlapci, fajmoštrovi podrepniki“ itd., kakor v surovosti „napredna“ „Soča“ zna. Vse to pa, ker so hoteli napraviti razpor med učitelstvom in duhovščino in tako razdvojiti ljudstvo v dva tabora.

Žalibog, posrečilo se jim je to! Nekateri — srčnost ni stvar vsakega, ampak le mučnikov — zbal so se „Sočinega“ udrihanja in grdenja, ter začeli

ž njo vpiti in udrihati po duhovščini. Duhovnik je poslej — kjer je bil nastavljen napreden učitelj — učil sam v dobrem v cerkvi in v šoli — a kar je tam dosegel, podiral mu je zunaj in znotraj njegov nasprotnik — „napreden“ učitelj. Mala šala, ki si jo je dovolil tu pa tam o duhovniku ali njegovem nauku v šoli, zanemarjanje nadzorovanja otrok pri službi božji, ker je bila ta — po učiteljevem mnenju — prezgodaj ali prepozno itd. izpodkopavalo je ugled duhovna in s tem moralno vzgojo otrok. Tako je — hvala Bogu pri večini vendar še ne — dosegla „Soča“ in njena stranka svoj namen: da ima proti duhovščini pomočnike in sicer najbolj agilne in delavne, ki se ne sramujejo urediti svojega delovanja po nazorih „Soče“ in nje urednika ter zametujejo kršč. avtoriteto na svetu. Po drugi strani je pa spodkopala ugled učitelstvu pri poštenih ljudeh. Kajti takega učitelja se vsakdo ogiblje — le kak baraba se še pajdaši z njim. Tedaj ima „Soča“ zopet armado nezadovoljnih elementov, ki so vsikdar pripravljeni k uporabi proti komursibodi — ako le ne trobi v „Sočin“ rog. Zraven tega je pa še nekaj! Ti gg. učitelji so sila modri; ker si pa modrost ne da staviti mej — prenesli so svoj delokrog iz šole — v gostilno. Tam jih najdeš večkrat ko doma — pa mesto da bi tam tudi pazili — po ministrskem ukazu — na obnašanje mladine, uče v gostilni mlečozobe fantiče duhovščino zasramovalnih pesmij, kakor smo se sem pa tje prepričali o volitvah. S tem podirajo vso moralno vzgojo, ki so jo stariši in duhovniki dosegli z velikim trudom in naporom, s tem delajo zoper ministerski ukaz, s tem pripravljajo v državi pot anarhizmu in na zadnje revoluciji. Ali ni to res? Le pogledjte nekoliko realno življenje! Mladina je vedno surovejša, celo proti takim učiteljem samim. Naj n. pr. tak učitelj posvari otroka, ki ga je komaj pred letom izpustil iz šole, ga bo-li vbogal — kaj še! Posmehoval, rogal, da, celo pačil se mu bo. To smo vže večkrat doživeli. To je pa ravno hotela „Soča“ doseči, to je tudi dosegla — posebno pri nekaterih mlajših, nerazsodnih učiteljih. Ako to nekateri učitelji sedaj počno — je to za enkrat sicer majhna reč — pa za prihodnost velika reč. Kdor kaj misli, se vpraša: kam jadramo?

III.

Zadnje volitve pokazale so nam še nekaj drugega. Opazovali smo ljudij, ki so vpili v svoji prismojeni pijanosti: V e r a p e š a! Ali so vedeli kaj čvekajo ali ne — tega ne bomo presojali — le to pribijemo, da jih je bilo gotovo devet desetih, ki prav gotovo ne znajo moliti — apostolske vere. Pa pogledjmo, kako vera peša! Povdarjamo: po našem mišljenju vera nikakor ne peša, ampak širi se, raste, množi se. No, kako? Najprej so ljudje verovali ednemu, namreč v Boga in njegov nauk, ki ga je označevala v njegovem imenu cerkev. To je bila vera, katerej so se klanjali narodi, kralji in cesarji, nizki in visoki. Pa vstali so krivi preroki, ter oznanjevali svojo vero — tudi njim so ljudje verovali — vera se je tedaj množila! Vstal je na Primorskem prerok, ki oznanjuje „svojo vero“: „Soča“ in njen lastnik ter njegov pobratim; zopet se je našlo ljudij, ki verujejo vse, bolj kot evangeliju. „Soča“ uči: „Duhovnik bodi v cerkvi, ven naj ne hodi“ — dobé se, ki to verujejo in dalje oznanjujejo. Duhovni so nečistniki, prešestniki, oderuhi, pijavke ljudstva — „Sočini“ verni to verujejo. Duhovni so mračnjaki, nazadnjaki, nasprotniki omike, ter ne privoščijo ljudem, da bi kaj znali — zopet „Sočini“ verni to verujejo. Dalje: duhovni zlorablajo prižnice in spovednice v politične namene — vse to se slepo veruje in za „Sočo“ prežvekuje. Naj to zdostuje za malo poskušnjo. Na vse to ljudje povejte: ali še trdite, da vera peša? Ali ne vidite, da vera silno raste, da ljudje danes prav vse verujejo karkoli jim „Soča“ zatrobi, bodisi laž

tako debela, da jo lahko primeš z roko. Ali ne razumete, da nekateri ljudje slepo vse verujejo „Soči“, tudi to, o čemur bi se lahko prepričali vsak trenotek, da ni res? Zakaj se pa ne prepričajo? Ker je „Soča“ edini katekizem, edina resnica za nekatere ljudi na Goriškem, ker so ti ljudje „prekomod“, da bi mislili samostojno in se na lastne oči in ušesa prepričali, kdo ima prav in kdo ne. Tedaj vera nikakor ne peša, ker ljudje slepo verujejo vse, celo to, kar pravi Gabršček — Kalomon.

Ampak nekaj drugega peša: značajnost, krščanska značajnost, moštvo, — to peša, da bo kmalu popolnem opešalo pri nas. Danes ga skoro najti ni značajnega moža, ki bi bil pripravljen za svoje katoliško prepričanje le količjak trpeti. Kje so stari mučeniki, ki se niso tudi za trenotek ne pomišljali, ko so jih postavili na izbero: daj življenje ali svoje katoliško prepričanje. Žrtvovali so raje življenje in vse, kar so imeli, kot bi se bili dali tudi le na videz za las premakniti od svojega katoliškega prepričanja. Danes pa ni več tako! Kjer gre človeku le za par krajcarjev izgube ali dobička, dal bo raje katoliško prepričanje, kot izgubil dva krajcarja. Za malo hvale ali graje, za kozarec vina ali smodko proda slab današnji katoličan svoje prepričanje. To je zlo, manjka značajev!

Zakaj jih pa ni? Značaj in neznačaj nista vrojena, ampak vzgojena, pridobljena. Današnji svet in vodje naprednjakov se boje značajev, zato si vzgojujejo ljudij brezznačajneže — figa-može! To pa na zelo priprosto način: blatenje sramotenje, obrekovanje itd. tako človeku, ki bere vedno isto, ko sliši vedno isto ponavljati, ko tudi na popravke, na pravično obrambo ni miru, tako človeku vpade pogum, zdi se sam sebi zaničljiv, dene roke križem, ter pravi: s takimi ljudmi se ni vredno pripraviti! „Soča“ pa veselja poskakuje: hurá! Eden je vže manj. Drugi pa je bolj možat ter se ne uda z lepa ter se ne zmeni, če „Soča“ bevka vanj, ter ima še vedno svoje katoliško prepričanje — tega se skuša dobiti z lepa. Najprej so lepe besede, potem se mu pošlje na ogled kako „Sočo“ s pristavkom — „zastonj“, se mu obljubi podporo, priporočilo itd. po reku: otroci tega sveta so modrejši v svojih sklepih, ko otroci luči. Začetkoma se tak brani, potem omahuje in slednjič pade in „Soča“ se zmagovito smeje: po dolgem je g. N. N. prišel po spoznanja, ter se „klerikalcem“ slovesno odpovedal. To je zopet ena majhna — pa sila velika reč, ki privede, mora privedi ljudstvo v moralen in gmoten propad. V moralen, ker kdor izgubi krščansko značajno prepričanje, izgubi tudi podlago krščanske morale ter pada iz slabosti v slabost, iz razvade v razvado, iz greha v greh in slednjič — je le še b a r a b a, ki je na prodaj vsakemu, ki več ponuja za vsako stvar — tudi za krivo prisego in izdajstvo. V gmoten propad mora slednjič tak človek tudi, ker nima, vsled moralne onemoglosti, toliko moči, da bi se ustavljal nezgodam, ki jih ima v preobliči vsak sloj socialnega življenja, temveč z obupom pravi: „kamor je šla krava, naj gre še tele“ ter tako zapravlja, dokler je kaj, nazadnje pa je berač, ki ga orožniki preganjajo iz ječe v ječo, dokler v kateri njih ne sklene svojega brezkoristnega življenja.

„Vse to je res“, pravi „Soča“, pa krivi so tega le duhovniki, ki se mešajo v politiko.“ Dobro! Kaj pa je politika? Gospodje krog „Soče“, odgovorite, agitatorji povejte: kaj je politika? Hm, ja, hm! politika, hm, politika je hm: politika je politika! Tako vam bodo odgovorili vsi „Sočini“ pristaši — skoro gotovo tudi „Soča“ sama. Menite da ne? Poskusite! Da ne zabredemo predaleč, bodi tukaj povedano, kaj je politika! Politika je: v prvotnem pomenu: nauk o družabnem življenju; potem pa: družbeno življenje samo. Tedaj v politiko ali v družabno življenje se mešajo duhovniki in zato — govori „nezmotljiva“ „Soča“ — peša vera.

Butci! Če ti tedaj duhovnik oznanjuje božjo politiko; ali po domače božji nauk o družabnem življenju — potem vera peša? Ubi pamet?! Če ti pové in hoče, da se držiš doma in povsodi krščanskega nauka — tedaj politikuje; če ti pravi: ne kradi — politikuje, če pravi: ne prešestuj — politikuje, če ti pravi: ne obrekuj — politikuje; če ti pravi: ogibaj se, ne voli ljudi, ki zametajo nauke sv. cerkve — politikuje. Pa ravno, ker ti tako pravi — vera peša. Ali ste pri pameti? Vera — če vže po sili hočejo da peša — peša v tebi, pa ne, ker duhovnik politikuje, ampak ker ti bolj poslušáš „Sočine“ nauke, ko svojega dušnega pastirja, bolj kot katoliško cerkev, bolj ko nauk vsemogočnega Boga.

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Državni zbor.

Slovesno otvorjenje državnega zbora se je vršilo včeraj o poludne. Zbrali so se namreč v posebni dvorani v cesarskem dvorcu udje poslanske in gosposke zbornice. Malo pred 12. uro pa pride cesar, spremljan od ministrov in nekaterih nadvojvodov, vsi v gala uniformah. Cesar stopi na prestol. Ministri stopijo na Njegovo desno stran, nadvojvodje, se pa postavijo na stopnicah prestola.

Točno ob dvanajsti uri se cesar odkrije ter začne čitati prestolni govor.

Prestolni govor pozdravlja poslanec in naznanja, da se jim takoj predlože v ustavno odobrenje one naredbe, ki jih je vlada izdala tekom nestalnih razmer. Čim nastopijo mirnejši odnosi, bo naloga zakonodaje, da se izrazite določijo pooblastila skupnega ministerstva za posebno nujne slučaje.

Prestolni govor napoveduje predlogo proračuna za tekoče leto in posebne kreditne predloge ter zaključne odredbe uravnave valute.

Nadalje naznanja predloge pospeševanja industrije, zakon o varstvu delavcev in drugih privatnih namesčencev, predloge za popolnjenje železniških mrež, zlasti drugo zvezo s Trstom, urejenje vprašanja bosansko-hercegovinske železnice.

Nadalje obeta prestolni govor urejenje vprašanja izseljevanja, predloge za prirejanje primernih stanovanj širjim slojem delavcev, predlogo za omejevanje pijančevanja, preosnovno obrtnih in komercialnih šol, popolnjenje visokih šol; predlogo o uporabljanju prebitkov komunalnih sirotišnic.

Zakonski načrt o preosnovi tiskovnega zakona je blizu dovršen. V svoje varstvo in v varstvo interesov monarhije mora država skrbeti za svojo vojno silo.

Prestolni govor se nadeja, da se državni zbor ne bo odtezal neizogibnim potrebščinam države.

Na to omenja cesar smrti italijanskega kralja Humberta in angleške kraljice Viktorije. Govoreč o razmerah med drugimi državami pravi prestolni nagovor, da so iste najboljše, le na Kitajskem da so nastali nemiri, vsled fanatiziranih druhalij v tako velikanskem obsegu, da so morale v interesu reda in prosvete poseči vmes druge vevlasti. Seveda Avstro-Ogerska pri taki akciji ni mogla izostati. Konečno apelira prestolni govor na zbrane poslance, da se lotijo resno dela v blagor države, dežele in ljudstev. Slovesno otvorjenje se je vršilo mirno in v najlepšem redu.

Posameznim točkam prestolnega govora so navzoči ploskali, posebno oni, kjer priznava prestolni govor potrebo preosnove državnozbornega pravilnika. Navzoči pri slovesni otvoritvi niso bili znani češki Klofáč, socialni demokratje in pa pangermanski oddelki državnega zbora.

Pogreb angleške kraljice Viktorije.

Dne 1. t. m. vzdignilo je v gradu Osborne dvanajst mornarjev krsto, v katero je bilo položeno truplo pokojne kraljice Viktorije. Nesli so jo do glavnih grajskih vhodnih vrat ter jo položili tam na lafeto za topove, pred katero je bilo vpreže, njih osem krasnih konj. Krsto so pokrili s plaščem, s katerim je bila kraljica ogrnjena, ko so jo kronali, na vrh krste pa so deli krono in žezlo kraljevo. Sprevod se začne pomikati. Pred krsto so jezdili v gali grajski strežaji na konjih. Jezdec na čelu spreveda je bil opravljen v železno oklopje. Za temi je sledil oddelke vojakov, potem kraljevi namestnik otoka Wight z vsemi tamošnjimi dostojanstveniki. Za temi godbe raznih polkov, potem pa je sledil voz s krsto kraljice, ob kateri so šli razni vojaški dostojanstveniki, držeč trakove. Na straneh krste so stopali v špalirju orjaški

grenadirji, opravljeni v sijajno rudečo uniformo.

Kot prva za krsto stopala sta admiral Seymour in Fullerton v znak zalovanja po „kraljici morja“. Na to so sledili vladarji in člani vladarskih hiš po trije in trije skupaj in sicer v prvi vrsti sin kraljice Viktorije sedanji kralj Edvard VII., nemški cesar Viljem II. in vojvoda Connaught. Za njimi pa so šli ženski člani vladarskih hiš. Sprevod pa so zaključili razni dvorni dostojanstveniki obojega spola ter 3.400 vojakov in 120 častnikov. Sprevod se je pomikal potem skozi mesto Cowes proti luki. Vso pot v daljavi dveh kilometrov so delali vojaki špalir; ceste, koder se je pomikal sprevoz, so bile prazne, le na oknih in balkonih hiš je bilo natlačeno najodličnejšega občinstva, ki je plačevalo za prostore velikanske svote. Vojaške godbe so svirale znano Beethovenovo mrtvaško koračnico. V luki je sprejelo krsto šest mornarjev in med grmenjem topov in zamolklim bobnanjem prenesli so jo na kraljevo jahto „Alberto“ kjer so jo položili na za to pripravljen prostor ter jo izročili varstvu mornarskih častnikov. Za tem ceremonijelom so se ukrcali na razne ladje kralj in drugi vladarski člani. Nekoliko pred 3. uro se ta mrtvaški sprevoz na morju jame odmikati od brega in ploviti preko morja. Pred jahto Alberta je plovilo osem torpedov. Na obeh straneh tega spreveda so stale slušajno v luki Cowes navzoče bojne ladje Španije, Francije, Nemčije, Japonske in Portugalske in v trenutku, ko je šla ladja s krsto mimo njih, zagrmelo je na sto in sto strelav ob teh ladij. Ta pozdrav tujih bojnih ladij napravil je tako globoko tužen in veličasten utis, da ga ni mogoče popisati. Na krovu vsake teh ladij je prezentiralo vojaštvo dotične države in vojaške godbe so intonirale pretresljivi mrtvaški pozdrav. Med grmenjem sto in sto topov, sviranjem godb in pošastno po morskimi gladinami valečim se dimom iz topov hitel je mrtvaški sprevoz „morske kraljice“ iz luke na široko morje. Ta trenutek je bil tako pretresljiv in velikanski, kakoršnega ne pomni zgodovina. Ob 4.40 popoldan je dospel sprevoz do luke Portsmouth, kjer je ostal čez noč.

Drugi dan 2. t. m. se je odpeljala krsta in vse spremstvo s posebnim vlakom ob 9. uri iz Portsmoutha in je dospela ob 11. uri popoldan v London. Sprevoz v Londonu pa je bil nad vse velikanski. Poslopja ob cestah, koder se je pomikal sprevoz, so bila okrašena s težkimi črnimi ogrinjali in gorelo je na stotisoče svetilk. Ljudstva pa je bilo tako ogromno na oknih in ob cesti, da se je vse trlo. Sprevoz skozi mesto je trajal celi dve uri, predno je dospel na kolodvor železnice Paddington.

Od tu je prepeljal sprevoz zopet poseben vlak v Windsor, kjer se je vršil pogreb, katerega sta vodila škofa Winchesterski in Windsorški, v mrtvaški kapeli sv. Jurija.

Kratko prej, ko je dospel sprevoz k sv. Juriju, pa se je zgodilo nekaj čudnega. Konji namreč, ki so vozili mrtvo kraljico, so se h kratu na cesti ustavili in niso hoteli na noben način dalje. Naposled so morali izpreči in krsto so peljali mornarji. Pogrebne akte so se udeležili samo kralj in kraljica ter člani tujih vladarskih hiš.

Tako se je izvršil pogreb največje in najstarejše kraljice na svetu.

Vojna v južni Afriki.

Kakor se čuje, se je nemški cesar lotil naloge posredovanja med Anglijo in Buri ter da namerava sprejeti Krügerja, kateremu stavi svoje predloge. Ako Krüger sprejme te predloge, je upati, da bo kralju konec nesrečni vojni v južni Afriki. Neki angleški listi z veseljem pozdravljajo ta preobrat in menijo, da ako je kateri vladar poklican z uspehom poseči v to zadevo, je to gotovo nemški cesar. V angleških merodajnih krogih je zavladalo mnenje, da bi bilo bolje skleniti časten mir, nego pa nadaljevati nečastno vojno.

O generalu Dewetu se poroča, da je s svojo četo že prodrli v središče kapske kolonije ter da so se mu pridružili novi oddelki holandskih prostovoljcev. Vse prebivalstvo kolonije je naklonjeno Burom, radi tega pa je tudi malo upanja, da bi se Angležem posrečilo, zapoditi Bure od tod. Razun tega pa imajo Angleži že toliko nadlog sami seboj, da zamorejo biti le veselji, ako bodo smeli že skoro skleniti mir. Kajti v angleški armadi je zavladala v zadnji čas huda epidemija, takozvana bubonska kuga, na kateri leži bolnih 20.000 vojakov. Ostali del pa strada vsled pomanjkanja živil, kajti dejstvo, da hočejo Buri presekati Angležem še jedino zvezo, po kateri so dobivali živež, namreč skozi Natal, je pač usodepolno za angleško

vojsko. Zdaj se poroča preko Bruselja, da se burski general Delarey pripravlja udreti v Natal, Botha pa da hoče zasesti železnično progo preko Delagoe.

Domače in razne novice.

Imenovanja. C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu je imenovalo in sicer: c. kr. davčna kontrolorja gg. Ivana pl. Zattoni-ja in Aleksandra Berbuča davkarjema; davčne oficijale gg. Mihaela Andrejčiča, Karla Visintini, Franca Ukoviča Oktavija Marizza in davčnega pristava Feliksa Santina davčnim kontrolorjem; davčne pristave Josipa Cattarin, Ivana Sušteršiča, Alojzija Osbata, Karla Percolta in Mihaela Abbá davčnimi oficijali; davčne praktikante gg. Franja Grigolona, Emila Crasnicha, Rudolfa Conrada, Vincenca Plachta in Aleksandra Golja davčnimi pristavi; nadalje je imenovalo davčnega praktikanta Henrika barona Baum-Appelshofen-a začasnim davčnim pristavom.

Himen. Jutri se poroči g. Dinko Spinčič, trgovec in posestnik v Mihotičih pri Kastvu z gospodično Antonijo Drufovka, hčerjo znanega rodoljubnega trgovca v Gorici. Bilo srečno!

Umrli je na Sv. Gori 1. t. m. jutraj po kratki boleznii v visoki starosti obče znani in spoštovani cerkovnik svetišča na Sv. Gori Anton Črne. Ranjki bil je vsm priljubljen in užival je obče spoštovanje radi njegove posebne prijaznosti in potrpežljivosti. Pogreb se je vršil ob precejšnji udeležbi Goricanov, Solkanecv in Grgarcev pretečeno nedeljo jutraj.

Blagemu možu bodi zemljica lahka!

Za „Šolski Dom“ je daroval preč. gosp. Ivan Kurinčič kurat v Medani in sicer 10 K kot navadni letni prispevek, 10 K pa v spomin blagemu prijatelju pokojnemu vodji svetišča na sv. Gori preč. gosp. Andr. Lebanu, ker se ni mogel udeležiti pogreba, ker je bil o njem prekasno obveščen. — V pušici „Slov. bral. in podpornega društva“ 90 h.

Tečaj za odrasle v „Šolskem Domu“. Kakor je bilo že objavljeno v „Gorici“, prične te dni tečaj za odrasle na strokovnih šolah „Šolskega Doma“. V tečaju „krojno risanje in šivanje oblek“ poučevalo se boče vsako sredo in petek od 10—12 ure popoldne. Pouk prične 6. t. m. ob 10. uri popoldne. One, ki se za ta tečaj oglašijo in ki se žele udeležiti pouka, naj pridejo dne 6. t. m. ob 10. uri popoldne v „Šolski Dom“ II. nadstropje.

Centralna Posojilnica naznanja: Slabi prijatelji našega centralnega zavoda trosijo po mestu in po deželi vsakovrstne laži o napredku našega zavoda. Zadržne dni smo vdobili vprašanje, je-li res, da smo v grozni zadregi za denar, ker da se ne upamo nikomur več posoditi. Hvala Bogu, da ni to res, kar nam slabi prijatelji želijo. Centralna Posojilnica dobiva vedno več dobrih prijateljev, ki jej nosijo hranilne vloge, a tudi več denarnih zavodov, kakor Ljudska Posojilnica v Ljubljani, so ji zagotovili svoje zaupanje. Mi nismo v nikaki zadregi in upamo, da tudi ne bomo. Res je, da smo bili do zdaj pri posojanju strogi, včasih morda še prestrogi. Odbiti prosilci nas zdaj opravljajo. Strogi smo pa zato, ker je pri današnjih preprih treba zelo paziti, da se ne pride v škodo. Prosimo torej slovensko občinstvo, da naj se z zaupanjem obrača do Centralne Posojilnice, ulica Vetturini 9 (Šolski dom).

Za načelstvo
Dr. Jos. Pavlica.

Vipavska železnica. Ravnateljstvo južne železnice na Dunaju razglasa naredbu, vsled katere so znižane vožne cene za prevažanje orodja, strojev, inventarja in drugega materiala za gradnje vipavske železnice. — To pa niso — flavze....

I seveda!! — Ta naslov naše notice, katero smo objavili v eni zadnjih številk našega lista, je glavnemu spletkarju pri „Soči“ tako imponiral, da se je zatekel podenj, hote nam odgovarjati. Mi smo opisali tega moža z rezkimi besedami, kazali nanj kot onega, ki je glavni povzročitelj zares podivjane *) oblike našega pol. razkola, kakor ga hoče „S.“ izvajati. To je mož tudi dobro občutil; zadelo smo izvrstno. Vse zatajevanje in uhajanje na drugo polje ga še le bolj tlačil in potiska v grajo. Svojo sliko, katero smo mu mi imenitno zadelo, v odgovoru ponareja in sili v obraz nekemu gospodu, katerega si izmišljuje za pisca

*) Prav imate, g. urednik; saj mu še celo njegov pobratim pravi, da je zdijval. — Op. stav.

naše notice. Zakaj ni še par dni počakal z odgovorom in bolje zbral svoje misli ter napisal kaj svojega, ne pa da ponatiskuje naše misli ter se šemi z našim perjem? On — frazêr par excellence — mora zdaj že celo fraze „uzmati!!“ — Tako očitno kazati svojo zadrego ni mdro. Poskns, da bi to svojo zadrego prikri s pačenjem imena namišljenega nasprotnika, je pač njemu navaden in ljub, on misli celo, da je duhovit, a treznemu možu je le otročji in pobalinski. Ako bo „Soča“ še dolgo služila kot razgrajališče njegovi razgreti domišljavosti, nam tako bogati slovenski slovar z imenskimi spakami, da si bode moral snagoljubni Slovenec roke umivati, kadar ga bo delal iz rok. Njegove notice „Politika v šoli“ — pravi — da nismo izpodbili. Kdo je pa to nameraval? Ali ga je strast tako prevzela, da ne zna že več čitati? Mi smo ga slikali le kot skrajno domišljavega razgrajala in smo njegovo „Politiko v šoli“ le navedli kot najnovejši dokaz, ksko si on blazno domišlja, da trepeta ves slovenski svet pred njegovim persom. Dokazati, da je njegova „Politika v šoli“ resnična ali neresnična, nam ni prišlo niti na um, ker nismo bili o stvari informirani. Sedaj nam je stvar znana. Zato moremo „Soči“ reči, da je slišala nekaj zvoniti, a sama ne ve, od kje. Od kar obstoji „Centralna posojilnica“ (duhovita „Soča“ jo imenuje „Centrifugo“, seveda hud trn v peti!), ni bilo v oni šoli govora niti o varčevanju, niti nalaaganju denarja v posojilnice. Da bi pa pred oživitvorenjem kakega denarnega zavoda kdo govoril o denarjih v njem naloženih, to more umeti le „kunštna“ „Soča“. Najbrže je pograbila kak slučaj iz predpreteklega časa ter ga pogreva po svoje izpremenjenega kot sedanjega. Nič neverjetnega pri neizbirni „Soči“, saj je tudi za „tutti frutti“ izkopala neki slučaj iz 21-letnega groba pozabljenosti, „ošpikala“ ga s svojimi strokovnjaškimi pikantnostmi ter ga predložila svojim bravcem kot „frišni“ obliček. Besten Appetit!! — V našem slučaju je posegla po strupu. V svoj odgovor je vplela stavek: „G. učitelj je omenjal poštno hranilnico, katera pa po njegovem mnenju premalo nese“ in precej spodaj je imenovala g. učitelja, kateremu podtika te besede in našo notice. V tem tiči oni strup. Ali ga vidite zlobnega ovađuha, kako se usiljuje predstojni učiteljevi oblasti ter ji namiguje: Zgrabi ga! (Pfu!) — O to je bilo vse po načrtu izvršeno, kakor se sploh pri naših „naprednjakih“ nič ne godi brez načrta. G. učitelj M. je bil še po našem pol. razkolu pri „Soči“ dobro zapisan. Ker je pa kot nečak dveh duhovnikov, ki sta mnogo skrbela za njegovo izšolanje, vrnil „Sočo“, odpovedal hranilne vloge in deleže pri „Ljudski posojilnici“ in „Trg obrtni zadruzi“, je prišel naenkrat v „Sočino“ „črno knjigo“ in kdor pride v to knjigo, ta ne uide prej ali slej klofuti s „Sočino“ veliko roko. In tako je prišel za tolikimi drugimi tudi g. M. na vrsto. Za to je zadostil „Soči“ le kratek načrt: Kratek fulminanten napad na šolo, kjer službuje učitelj M., „Gorica“ gotovo odgovori, „mi“ (pri „Soči“) podtaknemo ta odgovor učitelju M. in izvršimo nad njim sodbo naše „črne knjige“. — Izmišljeno, storjeno!

Predno sklenemo, ne moremo zamolčati še nekega dokaza, kateri kaže, kako resnična je bila slika v naši prvi notice „I seveda!!“ „Soča“ piše v svoji „Politiki v šoli“: „Doznali smo, da se celo na c. kr. vladnici v Gorici uganja strankarska politika. Stariši se kar boje za svoje otroke. — Pripovedujejo se nam naravnost neverjetne reči....“ — In katere so te „neverjetne reči“, da se stariši „boje“ za svoje otroke?! — Poslušajte ljudje božji! „Soča“ sama nam jih razkriva v notici „I seveda!!“ po naši ponarejeni. Te neverjetne reči so: Neki učitelj uči svoje učence varčnosti, jim govori o dveh hranilnicah, kjer se vlaga prihranjeni denar, da nese obresti. — To je torej vse ono, s čimer je „Soča“ pretila in žugala, plašila in strašila. Kdor jo je čital, je moral misliti, da učitelji na vladnici otroke kar žive peko in žro. Gore so pokale in stokale, rodilase je smešna miška. Ali ni to „za počt“?

Povišana deželna užitninska določila na vino, mošt in meso. Kakor smo že sporočili v 8. šte. našega lista, se je zvišala dne 1. t. m. določila na državno potrošnino vina, mošta in mesa od 40% na 80%. Vsled tega se bodo tudi cene tem živilom povišale. To naznanjujejo krčmarji in mesarji odjemalcem že danes, pristavljajo pa opazko, katero so jim narekovali in jim jo vsak dan narekujejo naši „naprednjaki“ češ, da sta to zakrivila dr. Pajer in dr. Gregorič. Mi se seveda nikakor ne čudimo tem nepoštenim agitacijskim sredstvom naših nasprotnikov, ki so prišli že popolnoma ob vsako pošteno čut in ki ne

poznajo že davno več sramežljivosti. Tudi nam je dobro znana njih taktika in doslednost v tem, da zavračajo vse zlo, katero so zakrivilili sami, na vedstvo naše stranke. Znano je namreč vsakemu, da rastejo deželne potrebščine od dne do dne in da so se posebno letos izdatno pomnožile vsled porušanja plač našim učiteljem. Znano je tudi, da je deželni zbor v svojem predzadnjem zasedanju sklenil poiskati novih virov, iz katerih bi se dobilo novih dohodkov za pokritje vedno rastočih deželnih potrebščin. Jeden takih virov imel je obstojati v tem, da bi dežela prevzela pobiranje državne in lastne užitnine v svojo režijo, kar bi jej donášalo na leto gotovo nad 160.000 kron dohodkov. V tem pogledu je bil storjen v deželnem zboru tudi soglasni sklep. Deželni odbor, kateremu je naložil deželni zbor, da stori vse potrebne korake, da se izvrši že v tem letu tozadevni sklep, šel je v tem pogledu z vso unemo na delo, a dosegel ni ničesar, ker je „generalni štab“ naših naprednjakov, kateremu na čelu je deželni odbornik dr. Tuma, naše krčmarje nahujskal, da so se po robu postavili namenom deželnega zbora ter dosegli to, da ostane dobiček, znašajoč gotovo nad 160.000 kron, katerega donáša užitnina, še nadalje v rokah zasebnih špekulantov, mesto da pride v deželno blagajno. Mi smo naše ljudstvo in seveda tudi krčmarje že takrat svarili ter jih opominjali na slabe posledice, ki jih mora imeti tako postopanje; rekli smo, deželne potrebščine rastejo od dne do dne, in te se morajo pokriti, če ne drugače, pa z visokimi deželnimi določilami na užitnino in na druge izravne davke. Ali zadelo smo na gluha ušesa! Nepošteno spletkarstvo naših nasprotnikov izdalo je pri njih več, nego naši resni opomini in kar smo takrat proročali, se zdaj uresničuje.

Pričakovati pa bi bilo, da ti ljudje zdaj vsaj molče in k svojim prejšnjim krivdam ne dodajajo še novih. Ali računajo na zaslepljenost svojih vernih ovčic, padajo v svoji podlosti do tolike nizkosti, da poskušajo celo grdi sad svojih spletk zvrčati na druge, samo da bi del naše javnosti zdaj ne sprevidel in ne začel kazati s prstom nanje kakor škodljive ljudi in jim obračati hrbet, mesto da se gre za njimi v svojo pogubo. Kakor vsakomur znano, so v deželnem zboru glasovali za novo doklado vsi naši poslanci z dr. Tumom vred, — vender pa se hujška zdaj proti dr. Gregoriču tako, kakor da bi bil jedini on za to glasoval.

Toda kaj pak! Elementje, ki so za svoje spletkarjenje v zadevi pobiranja užitnine bili še najbrže dobro nagrajeni, morajo, ker jim z novo doklado jame dreti voda v grlo, hiteti, da valijo od svojega praga vsak sum, a podtikati krivdo možem, ki so ljudstvo pravočasno opozarjali na nasledke naprednih spletkarjenj!

Ropretig obsojen. Včeraj je stal pred tukajšnim okrožnim kot kazenskim sodiščem oni sobni slikar Ropretig, o katerem smo pred kratkem poročali, da ni hotel plačati svojega računa v kavarni pri treh kronah in je policaja, ki je hotel razsajajočega aretirati, ranil z nožem. Dobil je za ta „špas“ dve leti in pol ječe. Zgoraj navedeni čin se je zgodil tisti večer, ko je bil izvoljen državnim poslanecem dr. Verzegnassi. Ropretig se je nahajal tudi med onimi, ki so slaveč zmago za mestno godbo peli, da ne rečemo tulili ono znano „Marameo“. V njegovi družbi bilo jih je baje osemnajst, a vsi ti dobili so za trud, ki so ga prizadajali svojim sapnikom, le — 3 gld-16 kraje. Potemtakem ni čudo, da Ropretigu ni preostalo toliko, da bi bil mogel plačati račun v kavarni. Na vesti ga ima torej vsaj indirektno italijanska gospoda, ki tako slabo plačuje — mób. Sicer pa trdi Ropretig, da je socijalist. Kako pa pridejo skupaj socijalisti in — veleposestvo, te uganjke ne moremo razvozljati.

Sicer je pa to „nova politična struja“, katere mi „nazadnjaki“ ne razumemo. Da pa ne rodi dobrega sadu ta — „struja“, za to je „slučaj Ropretig“ najeklatantnejši dokaz.

Listnica uredništva. Dopisnici iz Brd. „Lažitorba“ bi zgresila svoj poklie, ako bi kaj resničnega poročala. Ker pa poroča same laži, mora imeti za poročevalce seveda same lažnike. Ker nam pa ne pripuščata ni čas ni prostor, da bi odgovarjali na vse njene laži, omejiti se moramo le na prav debele. — Kar se pa tiče gradiva za „tutti frutti“, imeli bi ga med našimi naprednjaki toliko, da bi ne zadostovali kvintali papirja, da se jih objavi, ali na tem polju nečemo in ne s m e m o slediti našim lažiliberalcem, ker nečemo in ne smemo biti sokrivi pohujšanja, ki ga širi „lažitorba“. Zaradi tega morali smo odkloniti tudi to, kar nam Vi sporočate o nekem zaupniku dr. Tumove stranke.

Zrakoplovstvo. Inženier Plates izjavlja, da je nek ruski zdravnik dr. Konstantin Danilewski v Charkovu izumil zrakoplov, katerega se lahko vodi po zraku. Danilewski je izvršil že 140 voženj v okolici Charkova. Njegov zrakoplov je vedno obstal na onem kraju, katerega je prej zaznamoval za svoj cilj, ter se je zopet vrnil na kraj, od katerega je odplul. Bodi pripomnjeno, da je princip, na katerem ta Danilewskega iznajdba sloni, že pred leti razlagal preprosti jezuit Augustiani.

Nesrečna mati. V Meidlingu pri Dunaju je v sredo zjutraj ob 3/4 vrgla žena čujnarja Lefkovicsa svoji dve hčerki skozi okno v III. nadstropju na ulico ter skočila še sama za njima. Žena je bila takoj mrtva, deklici pa sta živeli še malo časa. Čujnarja Lefkovicsa so zaprli, ker je baje nekaj pomeveril, zategadelj pa je nesrečna mati končala sebe in otroka.

Nezgodar perziškega šaha. Perziški šah je potoval lansko leto po Evropi in je obiskal tudi svetovno razstavo v Parizu, kjer ga je napadel nek anarhist in bi ga bil skoro ustrelil. Šah Muzaffer Eddin je na tem svojem potovanju nabral mnogo dragocenih rečij, bodisi daril ali kar je nakupil v velikih mestih, zlasti v Parizu. Toda vračujočemu se domov se je pripetila nesreča, potopila se je z ljudmi vred ona ladija, ki je peljala z njim v Perzijo vse one evropske znamenitosti. Le avtomobil, ki se je nahajal na njegovi ladiji je ohranjen in z njim se šah vozi zdaj po mestu Teheram, njegovi rezidenci v veliko začudenje prebivalstva.

Loterijske številke.

1. februarja.

Dunaj	53	57	27	6	79
Grac	35	51	87	8	7

Dunajska borza.

4. februarja. 1901.

Skupni državni dolg v notah .	98:45
Skupni državni dolg v srebru .	98:35
Avstrijska zlata renta	117:75
Avstrijska krona renta 4% . .	98:15
Ogerska zlata renta 4%	117:65
Ogerska krona renta 4%	93:—
Avstro-ogerske bančne delnice	17:05
Kreditne delnice	663:—
London vista	240:85
Nem. drž. bankovci za 100 mark	117:55
20 mark	23:52
20 frankov	19:15
Italijanske lire	90:40
C. kr. cekini	11:32

„Narodna tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripravi Andrej Kragelj.

ANDREJ KRAGELJ.

Z tolmačen važnejših osebnih
imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Tiskovine za prošnje v dosego
brezobrestnih posojil
vinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna“.

Najbolje tamburice izdeluje
in razpošilja

Prva sisička tvornica
tambura

J. Stjepušin,

Sisak, Hrvatska.

Ukazovana na pariški svetovni razstavi l.
1900 in milenijski razstavi l. 1896.

Cenike pošilja na zahtevanje vsakemu
brezplačno.

Štev. 59

Razglas.

Podpisano županstvo
odda 15. t. m. od 11. — 12.
ure dopoldne na javni
dražbi zvišanje dosedanjega
cerkvenega zvonika

onemu, kateri prevzame delo
najceneje.

Klicna cena je 8200 K.
Vsak udeležitelj mora položiti 5% varščine in ponudbo
v zaprtem pismu, ki je postavno kolekovana.

Pogoji in načrti so razpoloženi v občinski pisarnici.

Županstvo v Št. Andrežu

1. februarja 1901.

Župan:

LUTMAN.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dalmatinskih in
istarskih v
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Poštežba poštena.

Antonija Druforka
Dinko Spinčič

trgovec in posestnik

poročena

Gorica

Mihotiči

6. februarja 1901.

Brez drugega namerila.

Peter Drašček,

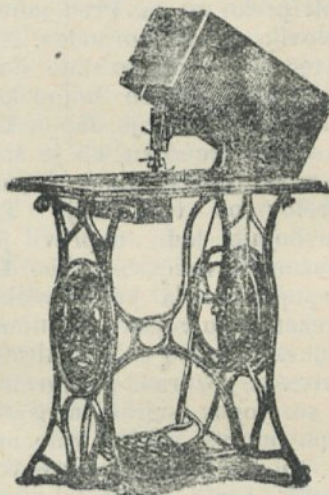
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi ne tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini šte. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“ in „Primorski List“

„GORICA“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti

nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem zvebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog

na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.

Eskompt menjic najkulantneje. — Borzna naročila.